

STEMMER FRA SIDEN

INTERVIEW MED: THOMAS BANKE

STEMMER FRA SIDEN er en artikelserie i STOF, som har fokus på de mennesker, som ikke fagligt arbejder på rusmiddelfeltet, men som alligevel besidder en unik viden og erfaring. Det er fortællinger om den indsigt i mennesker med problemer med rusmidler, som man kan få ved at befinde sig ved siden af som pårørende eller have oplevet problemerne som tidligere bruger selv.

”Min hjerne og jeg blev forelsket i OxyContin”

Thomas Banke var i 2010 Danmarks yngste borgmester. Som 28-årig var hans politiske karriere flyvende, men den smertestillende medicin, han tog på grund af tandsmerter, blev årsag til en personlig og arbejdsmæssig deroute.

TEKST KARINA LUISE ANDERSEN OG FOTO MICHAEL DROST-HANSEN

Karina Luise Andersen er cand.mag.
og redaktør på STOF

Fredag d. 7. maj 2010 blev en skæbnesvanger dag for Thomas Banke. Han havde siddet i Fredericias borgmesterstol i fire måneder, og han følte sig udmattet efter først en hård valgkamp og siden mængderne af administrativt og politisk arbejde, som borgmesterjobbet krævede af ham. Denne fredag aften skulle have været hans første rigtige friaften i en lang periode, og han glædede sig til at slappe af sammen med sin kæreste.

"Det var en stor omvæltning i min tilværelse at blive borgmester i den alder. Og i politik kan man godt blive valgt for at have nogle visioner og ideer, men en stor del af borgmesterjobbet er jo også administration og forhandling. Jeg havde haft mange arbejdstimer og mange politiske udfordringer i forhold til oppositionspartierne. Så jeg havde oplevet det som en strengt udfordrende start, og det var en brugt borgmester, der skulle holde sin første friaften sådan for alvor," fortæller Thomas Banke.

I månederne forinden havde han været igennem nogle behandlinger hos sin tandlæge for paradentose, og fordi han følte sig presset arbejdsmæssigt, valgte han at reducere antallet af behandlinger og i stedet gennemgå en "større omgang" på én gang imod tandlægens råd. Behandlingerne gav ham store smerter, og for at kunne passe sit arbejde fik han en recept fra sin læge på den smertestillende medicin OxyContin. Han tog medicinen som ordineret, men husker det, som at han oplevede en del bivirkninger og ikke brød sig meget om pillerne. Tandsmerterne løjede efterhånden af, og han lagde medicinen på hylden. Indtil fredag d. 7. maj 2010.

"Jeg havde egentlig klædt mig om til at skulle være hjemme og slappe af, og så "popper" der en aftale op på min telefon, jeg simpelthen har glemt alt om. Jeg skal ud til et lejrsted i Fredericia, der hedder 'Troldehuset', som ligger i Trelde Næs Skov, og holde et aftenoplæg for unge om demokrati. Og helt ærligt så er det måske ikke lige det, der står højest på min prioriteringsliste den aften, for jeg trænger til at slappe af. Men jeg er meget pligttopfyldende og siger ja til alt i den periode, for det er vigtigt for mig ikke at skuffe borgerne og at komme ud af kontoret og møde dem frem for at sidde med kun de administrative opgaver med rådhuset," fortæller Thomas.

Så han skynder sig at klæde sig i tøj og gør sig klar til at tage af sted. Og så kommer han i tanke om de smertestillende piller. Han kan ikke sige, hvorfor han kommer til at tænke på dem, men det gør han.

"Jeg huskede pludselig brudstykker af, at dengang jeg spiste de der morfinpiller – det kan godt være, jeg ikke brød mig om virkningen, det kan også godt være, jeg syntes, det var irriterende at være sløvet – men i forhold til min præstationsevne, så var der ét eller andet, der gjorde, at ting blev mere behagelige. Så jeg prøvede at spise to OxyContin-piller, inden jeg kørte af sted til Troldehuset."

Den nektar, guderne lever af

Den skæbnesvange aften i Troldehuset gik fantastisk ifølge Thomas Banke. Han følte sig "flyvende" og underholdt alle med røverhistorier og gode fortællinger til langt ud på aftenen. Dagen efter gentager historien sig, da han skal til en festival, hvor en masse unge skal spille gardermusik. Igen en begivenhed, som han ikke føler, han har energien til.

"Der spiser jeg to piller igen fra morgenstunden, og jeg mærker ingen bivirkninger. Jeg mærker bare, at jeg får lyst til alt, hvad jeg skal. For min skyld kan de sætte mig på en tømmerflåde og læse latinske tekster op for mig hele dagen. Det vil jeg bare nyde. Min hjerne og jeg bliver forelsket i OxyContin, og jeg føler, jeg har kysset den nektar, som guderne lever af," husker Thomas.

Effekten hjælper ikke kun Thomas, når overskuddet ikke er der til at møde de mange borgere, han gerne vil bruge tid på. Han bruger også pillerne til at lette sit politiske arbejde. Som tidligere formand for Venstres Ungdom i hele landet oplever Thomas Banke det som vanskeligt at finde sig til rette i kommunalpolitik. Han beskriver sig selv som en ung liberal borgmester, hvis idealer var langt vigtigere end meningene i byrådet og den brede kommunale samarbejdsånd.

"Kommunalpolitik er jo i høj grad noget med at blive enige og tale sig til rette. Det kommunale selvstyre består ofte af deltidspolitikere, som ikke er der for at vinde kampen om hverken magten, ideologien eller de politiske programmer, men for at indgå kompromisser. Jeg kommer jo fra landspolitik og er "opdraget" til, at politik først og fremmest handler om at vinde både valg og indhold. Fredericia Byråd havde indtil da været enige om stort set alt i over 80 år, og så får man pludselig mig ind, som leverer et nærmest amerikansk inspireret politisk program. Det giver mig rigtig mange problemer med politiske modstandere og enkelte ansatte, for de bryder sig efter min opfattelse ikke om de forandringer, jeg vil levere," fortæller Thomas og fortsætter:

"Alle de her udfordringer, jeg har med et byråd, der ikke altid er samarbejdsvilligt, med nogle politiske modstandere, der beskylder mig for at være magtfuldendt, og så videre. Jamen, det kunne jeg simpelthen komme videre fra ved at spise de her piller en gang imellem. For jeg blev jo både rummelig og tålmodig, når jeg tog dem. Og jeg blev bedre i stand til at navigere i det kommunalpolitiske spil. Min oplevelse var, at det blev langt lettere at få bedrevet politik til alles bedste."

Thomas Banke tror ikke kun, det er ham selv, der har den opfattelse af ham som borgmester i månederne efter maj 2010. Han mener også, at hans kolleger vil beskrive ham som både rundere og mildere og nemmere at have med at gøre. Men det fortsætter ikke sådan.

Aldrig færdig, altid på vej

Thomas Bankes forbrug af OxyContin eskaleres, og siden supplerer han også med benzodiazepiner. Pillerne

”Der spiser jeg to piller igen fra morgenstunden, og jeg mærker ingen bivirkninger. Jeg mærker bare, at jeg får lyst til alt, hvad jeg skal.”

får han på recept fra forskellige praktiserende læger, som han holder hen med diverse forklaringer om fortsatte tandsmerter og søvnløshed. Lægerne mistænker, der er noget i vejen, men ifølge Thomas Banke kræver det også sin læge at spørge byens borgmester, om han har problemer med stoffer.

Lægerne er ikke de eneste, som han må opretholde en facade overfor. Også apoteker, kolleger og borgerne helt generelt må ikke mistænke, at der er noget i vejen. Thomas har derfor forskellige kalendere, han fører; dels over hvornår han tager hvilke piller, og hvornår virkningen sætter ind, og dels over hvilke apoteker han opsøger i hvilke byer og kommuner, så han ikke kommer til at frekventere samme sted for ofte.

Men Thomas Banke har på dette tidspunkt ikke selv erkendt, at det er et alvorligt problem, han er ude i. **Han vælger at betragte sig selv som en særlig type borgmester, der derfor også har en særlig tilgang til at klare den politiske tilværelse.**

”Jobsamtalen i politik går jo ud på, at andre mennesker skal kunne lide det, man står for. Og derfor er man også nødt til at repræsentere sig selv fra den bedst mulige side. Samtidig er noget af det mest stressende som misbruger at opretholde forsyningssikkerhed. Det kræver også mange facader. Og dertil kommer, at jeg jo er et velfærdsbarn, og jeg er den første i familien, der får en studentereksamen og læser på universitetet. Hele mit liv har været præget af en normal opvækst med velfungerende forældre. Så jeg kender jo ikke noget til nogen former for ’behandlingssystemer’, og jeg er enormt bange for, hvad der kan ske i sådan ét. Jeg ville ikke erkende, at jeg har brug for det, og at jeg har et problem. Og jeg ville heller ikke miste kontrollen. Af samme grund drak jeg sjældent alkohol, for der kunne jeg ikke kontrollere effekten, som jeg kunne med stofferne,” fortæller han.

I baghovedet på Thomas ligger også fortiden, hvor han som handelsskoleelev ofte festede med kokain og hash. Historien om hans ”vilde” ungdom kom frem i medierne, da hans politiske landskarriere i sin tid tog fart, men med hjælp fra Venstres daværende pressechef Søs Marie Serup blev historien håndteret til Thomas’ fordel, og Thomas fik endda ros fra partiledelsen. Han lovede dengang alt og alle, at det var fortid, og det var det i princippet også. Men blot tre uger før han tiltræder som borgmester, får han pludselig lyst til at tage i byen og finde stoffer, men hans bror forhindrer ham i det. Han beskriver, at der ligger en uro i ham, som altid har været der. Ligesom hans motto altid har været ”aldrig færdig, altid på vej”.

’Stien’ var den rette vej

Det bliver efterhånden tydeligt for både Thomas’ familie, kolleger og politiske partnere og modstandere, at han har et problem. Efter forskellige uheldige optrin i arbejdssammenhænge, hvor Thomas er påvirket, og efter det kommer frem i medierne, at Thomas erkender at

have haft et tidligere – men ikke nuværende – problematisk forbrug af morfin i forbindelse med tandbehandling nogle år forinden, sygemelder Thomas Banke sig i 2012. På samme tid er der også stor medieomtale af den såkaldte bilagssag, hvor Thomas ikke har fået adskilt private og offentlige udgifter i sine regnskaber. Sagen bliver så stor, at selv formand for Venstre Lars Løkke Rasmussen udtaler sig til medierne. Det bliver i princippet det endelige dødsstød for Thomas’ borgmesterpost. Efter en kort periode tilbage i borgmesterstolen i 2013 vælger han endeligt at træde tilbage samme år. På daværende tidspunkt indtager han dagligt 500 milligram OxyContin og 20 hurtigtvirkende benzodiazepiner.

I 2014 tvinger hans familie ham i behandling. Det har de prøvet at gøre før, men Thomas ved godt med sig selv, at nu er der ikke nogen vej udenom. Han har i sit stille sind erkendt, han har et problem, men han vil dog stadig ikke indrømme det over for andre. Da han ankommer til behandlingsstedet ’Stien’, opfører han sig derfor arrogant og stiller spørgsmålstejn ved personalets viden. Men efter en måned på stedet sker der noget.

”Jeg har jo været vant til at have facader på til alt, hvad jeg foretager mig på det tidspunkt, og det er svært at lægge fra mig. Men inderst ved jeg godt, at jeg er nødt til at blive ”clean”. Medarbejderne, især behandlerne, på Stien var i stand til at finde frem til det lille lys, der brændte inde i mig i alt det mørke, der var hobet op,” fortæller Thomas og fortsætter:

”De gennemskuede min facade, og jeg skylder stor tak til de behandlere, som brugte mest tid på mig. De var fuldstændig vant til alle de historier, man kunne finde på, og de var ligeglade med, at jeg havde en lang uddannelse og kom fra de bonede gulve.”

Thomas Banke forlod sin politiske karriere og arbejder i dag med jura, kommunikation og relationshåndtering, hvor han har særligt fokus på at løse opgaver til hjælp for rusmiddelbehandling, blandt andet med Stien som samarbejdspartner.

”Nogle af de andre misbrugere, jeg mødte, mens jeg var der, havde i den grad været kastebold i systemet. Og jeg kan huske, at jeg nogle gange blev helt flov over, at jeg som borgmester ikke havde været i stand til at se, at de mennesker, som er på bunden af samfundet, faktisk er dem, vi bebyrder med allermost bureaukrati. Samtidig synes jeg, at behandlinger samkøres for meget, og folk fra alle samfundslag behandles sammen, og jeg mener, det måske kan afskrække folk fra at opsøge behandling, fordi de føler sig fremmede og utrygge i andre sociale miljøer og behandlingssystemer, end de er vant til. Så jeg tror, der sidder mange middelklassedanskere derude med brug for hjælp, som ikke opsøger den, fordi de er bange for at træde ind i behandlingssystemet,” siger Thomas.

Han afviser, at han vil tilbage til politik. Han læser p.t. jura på deltid og bruger også en del tid på at holde

foredrag, blandt andet om sin egen historie med stofbrug. Fremover vil han også bruge endnu mere tid på sit professionelle samarbejde med Stien, så han kan gøre en indsats på de områder, han brænder for. Det betyder ikke, at han aldrig vil udtale sig politisk igen, og han har da også en kæphest, som han gerne vil agitere for:

”Al form for sundhedsvidenskab kræver evaluering, udvikling og evidensbaseret viden. Og ikke mindst en prioritering af de praktiske behandlingsindsatser. Det ser vi i forhold til andre livstruende sygdomme. Men når det kommer til lige netop misbrug, mangler der efter min opfattelse politisk forståelse for problemets alvor i – og for – samfundet og for den enkelte misbruger. Rusmiddelbehandling bør prioriteres højere i sundhedsvæsenet, og behandlingsindsatsen bør i højere grad flygte med alvoren og graden af behovet, ligesom det gør sig gældende ved andre sundhedsindsatser. Det vil jeg gerne være med til at arbejde for.”